

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ' תמוז תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין נד | דף הכולל: גיטין נא.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן קנ"ב עד אמצע סעיף א' 'והני מילי'.
מוסר: אהבת חסד - אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: "ודע שאנחנו מחוייבים" סוף שער הגאווה

אבי עז"ד יעקב וינרוט ז"ל נכנס לר' אהרון לייב בעניין
אחר. הוא סיים את הפגישה ושב למכוניתו. ר' אהרון
לייב ביקש לקרוא שוב לאבי לומר לו דבר מה נוסף,
וכמובן שאבי ז"ל יצא ממכוניתו לכיוון גדול הדור

תכלית השלימות של בעל האיילת השחר זצוק"ל

היה זה לאחר הימים האחרונים לזמן הרישום בישיבות, שזו
בדיקת העת שהישיבות, עומדות בלחצים רבים מכיוונים שונים,
לקלוט אליהם עוד כמה בחורים מתנדנדים, ואבי ז"ל נתקל
בתגובות מתחמקות ובנעילת דלתות.

הוא ניסה במקומות שנעזרו בו רבות, אך ללא הצלחה.
...הוא היה כאוב ולא האמין: "הרי סייעתי לאותן ישיבות לא
פעם אחת, והרי הם עוד יצטרכו את עזרתי, איך אני מקבל יחס
כזה?". הוא ניסה שוב ושוב ולא הצליח.

הוא כאב מאוד, כי אחת התכונות שהוא לא יכול היה לסבול,
היא כפיות טובה.

הוא לא ויתר, והכין מכתב זועם, לראש ישיבת.... כשאני כותב
לכם מכתב זועם, הוא זועם! אתם יכולים לתאר, שמדובר במישהו
שכתב כבר "כמה" מכתבים בחייו. הוא סיים לכתוב את המכתב
ושיגר אותו בפקס. לאחר שליחתו, הוא שחרר מהציפייה לקבלת
הבחור לישיבה הנ"ל. אלא שהמכתב הזה, הגיע ראשון לידי של
אחד מאנשי הצוות, שרץ להראותו לרב אהרון לייב שטיינמן זצ"ל,
למרות שהוא לא היה הנמען.

הרב שטיינמן קרא את המכתב שוב ושוב. הוא שפשף את
עיניו ולא האמין. הוא זימן אליו דחוף את ראש הישיבה ואמר לו:
"אתה באמת לא קיבלת את הבחור שיעקב ביקש להכניס אלינו?"
"כן", השיב ראש הישיבה, "לצערי הבחור (נכון לאותו מועד

הרב ישראל היימן
את הסיפור דלהלן, יתכן שכבר שמעתם בגירסאות שונות אבל
אני רוצה להביא בפניכם את הגירסא שנכתבה ע"י בנו של בעל
המעשה בעצמו, עז"ד דובי וינרוט - את מה שכתב קיבלתי לפני
תקופה בהקשר אחר. הוא מבטא ומסביר את התופעה המופלאה
של אהרון הכהן של דורנו - מרנא בעל האיילת השחר זללה"ה
שהנהיג וחינך דור שלם להבלגה ולחתיירה לשלום ולאמת בצורה
נדירה שלא היה לה אח וריע זה דורות.

הסיפור מובא בשינוי עריכה כמעט ככתבו וכלשונו הייחודית
של וינרוט:

בשורות אלו אחשוף בפניכם סקופ שמעורבים בו הרב שטיינמן
זצ"ל וכן אבי מורי (ד"ר יעקב וינרוט) זצ"ל.

זה לא סוד, אבא שלי היה עז"ד מפורסם אבל לא פחות גומל
חסדים. בין היתר הוא סייע רבות לגדולי ישראל על פי בקשתם,
הן בפן המשפטי והן בייעוץ, ובמקרים רבים בתרומות כספים לא
מבוטלים. בבית שלי אף מצוי ייפוי כוח משפטי, עליו חתומים
הרב שטיינמן ור' חיים קנייבסקי זצ"ל.

תשמעו סיפור מרהיב. יום אחד, החליט אבי ז"ל לסייע לאישה
מתושבי שכונתו, להכניס את בנה לישיבה גדולה. הוא היה בטוח
שכל הדלתות יפתחו בפניו. הבחור אמנם היה איכותי, אבל לא
מאלה, שרצים אחריהם בישיבות (היום הוא תלמיד חכם עצום).

בלבד), איננו מהמבריקים, והרישום נסגר מזמן".

הרב שטיינמן הורה לראש הישיבה: "תקשיב, אתה עכשיו! ללא שיהוי של רגע, נוסע ליעקב וינרוט והולך לבקש ממנו סליחה, ומודיע לו שהבחור התקבל. אתה לא עושה זאת טלפונית. אתה נוסע אליו לבקש סליחה. ואתה עושה זאת עכשיו!".

אלא מה? זה היה בבין הזמנים, ממש לפני זמן תחילת הלימודים, ואבא שלי באותו זמן, רגיל היה לשהות בחופשה בשווייץ. ראש הישיבה אמר לרב שטיינמן, שיעקב כנראה מצוי בשווייץ. הרב שטיינמן אמר לו: "אז אתה לוקח כרגע מטוס, ואתה טס אליו לשווייץ! אתה לא מתנצל טלפונית, אתה מתנצל פנים אל פנים".

ראש הישיבה כמובן, עשה כמצוות גדול הדור, התקשר מידיית לאבי ז"ל ואמר לו: "אני חייב לפגוש אותך דחוף, לא משנה היכן אתה נמצא". המזל היה, שאבי באותו יום שב מחופשתו בשווייץ, ושהה במלון בירושלים.

ראש הישיבה הגיע למלון מצודת דוד, בליווי ר"מ נוסף מהישיבה ואמר לו, ש-ר' אהרון לייב הורה לקבל את התלמיד מידיית לישיבה.

אבל יש לו תנאי.

"תנאי?"

מי שמכיר את אבי, יודע שבמקרים האלה, לא כדאי להיות לידו. תנאים לקבלת תלמיד זה נשמע לא טוב. כל מיני דרישות משונות ממי שעומד מאחורי הבקשה.

ובכן, הוסיף ראש הישיבה, הרב שטיינמן הורה, שהתנאי הוא שאתה אומר עכשיו: "הריני מוחל וסולח לראשי הישיבות, שעזרתי להם פעמים רבות והם לא הכניסו את הנער לישיבתם". זה התנאי של ר' אהרון לייב לקבלת התלמיד.

אבי ז"ל היה המום. הוא לא האמין למשמע אוזניו. הוא כמעט בכה.

באותם רגעים אימי שתחי' הגיעה וביקשה לכבד את האורחים בקפה, ואבי ז"ל אמר לה בנוכחותם: "אני ראשית כל, רוצה להודות לאורחים החשובים, שהגיעו עד אליי, ואני מעריך את זה מאוד. אבל לא העליתי בדמיוני בקשה כזו. רק ר' אהרון לייב יכול להעלות רעיון כזה לבקש ממני לומר:

"הריני מוחל וסולח ולא תהיה לי קפידיא כלל".

כמובן, אבי ז"ל היה ג'ינג'י... גם אם היה יכול להתרגז מהר אבל נרגע מהר. הוא מחל בלב שלם, התרגש והודה מאוד לראש הישיבה על השליחות, ועל קבלת התלמיד והתנצל על הטרחה.

זה החלק הראשון של הסיפור.

אבל תשמעו את החלק השני.

לימים,

אבי ז"ל נכנס לר' אהרון לייב בעניין אחר. הוא סיים את הפגישה ושב למכוניתו. יתכן שר' אהרון לייב באותה העת אף הוא יצא מביתו בדרך לתפילה. הוא ביקש מעוזרו, לקרוא שוב לאבי לומר לו דבר מה נוסף, וכמובן שאבי ז"ל יצא ממכוניתו

לכיוון גדול הדור.

ר' אהרון לייב אמר לו: "אתה זוכר את העניין עם הבחור?"

"בוודאי", השיב אבי.

אז אני רוצה לבקש ממך שתנסה בכל כוחך, מכאן ואילך, בין שאהיה כאן בעולם ובין אם לאו, לזכור את הדבר הבא: "אתה לא עושה את המעשים שלך, את החסדים שלך, למען עולם התורה על מנת לקבל פרס. תבטיח לי שתעזור תמיד לעולם התורה. גם אם תחווה כפיות טובה, גם אם תחווה תסכולים, גם אם תחווה קשיים. אנחנו לא עוזרים לעולם התורה על תנאי".

ור' אהרון לייב המשיך: "אנחנו מנסים לקיים אותה כמה שאנו יכולים. ונכון, ישנם המון קשיים בדרך. דע לך עוד, שמצוות תלמוד תורה, שקולה כנגד כל המצוות. זו הסיבה שהכי קשה לאנשים להרים תרומות ללומדי התורה. התורמים באים בטענות רבות אפילו ללומדי התורה, כי זו הצדקה המתגמלת ביותר לעולם הבא. שם היצר הרע תוקף הכי חזק, כי לא כל אחד ראוי לזכות במצווה הזו. אתה יודע למה? כי אין לך מצווה גדולה מתלמוד תורה, ובאותו מקום מצוי היצר הרע במלוא עוזו, כדי שלא כל אחד יזכה בזה. אבל אתה, לא משנה איך יתייחסו אליך וכמה תכעס, לעולם תמשיך לעזור לעולם התורה".

אבא שוב התרגש מאוד, כשהוא שמע את דבריו הללו של ר' אהרון לייב.

עד כאן הסיפור הנפלא הזה.

אין צורך להוסיף על הסיפור הזה אף מילה.

מי שרוצה לדעת ולפצח ולו במעט את סוד הנהגתו של הגראי"ל ואת הסיבה למה הדור כולו קיבל על עצמו את הנהגתו בצורה דרמטית ומתבטלת כל כך יכול להביט אל הסיפור הזה ואולי קצת להבין.

בשבת קודש קראנו בתורה על אחד האירועים הדרמטיים בתולדות עם ישראל. פעם ראשונה שהנהגה מועברת מדור לדור. הקב"ה מצווה את משה רבינו - המנהיג של כלל ישראל מאז היותו לעם, להעביר את השרביט לדור הבא.

התכונות הנדרשות מהמנהיג נלמדות מהפסוקים האלו - ולכאורה יש בהם סתירה מסויימת.

מצד אחד הוא מצווה אותו לקחת את יהושע משום שהוא "איש אשר רוח בו". אדם שיודע להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. המשמעות הפשוטה מצביעה על אדם נוח לבריות ורך כקנה שכולם אוהבים אותו וחפצים בקרבתו.

מנגד נצטווה משה להכין את יהושע למצב של טרחנים הם וסרבנים הם וע"מ שתקבל עליך בצורה של 'למען ישמעו כל עדת בני ישראל' - שינהגו בו כבוד ומורא. המשמעות היא אדם שלא חת מפני איש ועושה את רצון הבורא בלבד בלי חשבון לאף אחד.

שתי התכונות האלו מסתדרות אך ורק בצורה אחת. רק כאשר לנגד עיניו של מנהיג הדור עומד רצון ה' וטובת העם וכל מהותו היא עשיית רצונו יתברך הוא יכול להכיל בקירבו את שתי התכונות הכביכול מנוגדות האלו. להיות רך כקנה מחד ותקיף מאידך.

זו הייתה דמותו של בעל האיילת השחר שסימל את תכלית השלימות של עשיית רצון ה' בעולם בלי שום חשבון או נגיעות. וזכות הדור הייתה שדמותו הילכה בתוכנו.

כאשר אין נגיעות אישיות כלל וכל פניות שאתה פונה אתה מוצא בהם רק עשיית רצון הבורא, אז מתיישרות התכונות האלו יחד ומשתלבות כאחד.

באמצע המעמד החל משהו מתרחש בשולחן המזרח... אוזניו הטהורות של מרן ראש הישיבה זצ"ל, האוזניים שעשרות שנים קלטו בהנאה את ניגון שירת התורה, את ניגון לימוד גמרא, האוזניים שהיו כרויות לשמיעת חידושי תורה, חרדו לפתע..

דף ההוראות של מרן הגרי"ג אידלשטיין זצ"ל לשירה טהורה

כרויות לשמיעת חידושי תורה... והבנה של יראה... חרדו לפתע, בין הניגונים והתשבחות קלטו הן זמירות חדשות... מרן זצ"ל נרעד קלות... מוציא מכיסו פיסת נייר... כן הנייר המקופל... רוכן הוא על השולחן וכותב מספר שורות... הסקרנות בחדר האוכל מתעוררת... מאי האי? רבינו זצ"ל קורא הוא לתלמידו הרב הגאון רבי אברהם צבי ברמן ושאלו - אתה מכיר את הניגונים הללו - הרשומים בפתק? האם הם שירים שהבחורים מכירים? מתעניין הוא לדעת. תדאג בבקשה מורה רבינו זצ"ל - שישירו את השירים הללו ושכמותם.

ובשורה האחרונה מוסיף הוא בכתב יד קדשו - 'תזמורת קול נמוך פחות מקול הציבור' - בינו נא זאת, מי בא לשרת את מי... התזמורת מלווה היא... אך אינה נוטלת את הבכורה... שירת התורה בטהרתה, היא השירה היוצאת מפה טהור, של אלו ההוגים ועוסקים בתלמודם יומם וליל... קול ד' בהדר... כך חרד מרן זצ"ל על קדושת התורה, ובניה - בניה... יש שירה, ויש שירה של בית מדרש... יש שירה, ויש שירת התורה... שירה של בני תורה...

והיה דף האקורדיון הכל כך מוכר מהשיעורים והשיחות, לשיעור נצח עבורנו... חרוט בליבנו... שיחה שנאמרה בקול דממה דקה, ותהדהד בחן והדר - בציווי ובקשה - שמרו נא בני על קדושתכם... לעד...

(שבת)

מוצאי שבת קודש תחילת זמן אלול שנת תש"ע, מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל ויבלחט"א רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ד פוברסקי שליט"א בשולחן הכבוד יחד עם שאר רבותינו ראשי הישיבה שליט"א. מה קרה? לשמחה זו מה היא עושה? תחילת זמן אלול? אכן כן... סיום מסכת בבא בתרא שנלמדה בישיבה שנה שלמה - שמחת התורה - חדוותא דשמעתתא...

מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד - עצם הזכרת המעמד לכשעצמו מעורר געגועים וכיסופים של אהבת תורה וכבוד לומדיה. המעמד, הדרשות המסורתיות, - ה'שישים המה מלכות' של רבינו ר' גרשון זצ"ל ה'ראה חיים עם התורה אשר אהבת' של רבינו הגר"ד שליט"א.

הזמן הכל כך יקר שלהם... ה'חובות'... הכנת השיעור למחר... כל זה נדחה ולא קיים, כעת יש להם את כל הזמן שבעולם... לשבת ולשמוח בשמחת מאות בני הישיבה... חדוותא דילי... מסיימי המסכת... לחזק את הדבר הגדול הזה, שהיה הדבר הכי נכבד וחשוב שיש בעולם, סיום מסכת... יומא טבא לרבנן - עבדינן.

הבה"ח אשר גליס מכובד בסיום המסכתא, נשיא הישיבה שליט"א אומר את הקדיש, ולאחריו פוצחת התזמורת בקול שיר זומר לכבודה של תורה... שיר רודף שיר, ניגון שמחה ועד אחד... אך בשולחן המזרח משהו מתרחש... אוזניו הטהורות של מרן ראש הישיבה זצ"ל... האוזניים שעשרות שנים קלטו בהנאה את ניגון שירת התורה... את ניגון לימוד גמרא... האוזניים שהיו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

רבינו מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שמע את צערו של היהודי. היה זה לפני תפילת מנחה. לאחר התפילה הבחין בנו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א שאביו מתפלל שוב תפילת שמונה עשרה. לאחר מכן ניגש אליו בנו ושאלו, מדוע התפלל שוב שמונה עשרה? ענה לו אביו רבינו זצוק"ל: מרוב הצער לא יכולתי להתרכז בתפילה..

אהבת חנינם מול שנאת חנינם

אמר לו רבינו, "אתה חושב שאת כל הגאונות שלך לא חשב אבא שלי והרב שך?!"...

לא יכול להתרכז בתפילה מרוב צער

יהודי שפך את ליבו לפני רבינו על צער שעושים לו. רבינו שמע הכל. היה זה לפני תפילת מנחה. לאחר התפילה הבחין הגאון רבי יצחק שאול שליט"א שרבינו מתפלל שוב תפילת שמונה עשרה. לאחר התפילה שאל רבי יצחק שאול את רבינו, מדוע התפלל שוב שמונה עשרה?

אמר רבינו: בפעם הראשונה של שמונה עשרה לא יכולתי להתרכז כלום מרוב הצער שהיה לי לשמוע מאותו אדם מה שעובר עליו. לא יכולתי להתרכז בתפילה ולכן התפללתי שוב. להלכה כמובן דבר זה אינו נוגע לכל אחד.

בורח מן הכבוד

עוד סיפר לי רבי יצחק שאול שליט"א: אין לך מושג כמה אבא אינו עושה עסק מעצמו כל חייו. במשך שנים, אי אפשר לפרט, היו כל מיני דברים, מעולם לא שמענו ממנו כלום, אם נפגע ממישהו או כל דבר אחר, מעולם לא דיבר מילה, מעולם לא הראה שנעלב או נפגע ממישהו. כמובן, אוי ואבוי אם היה מגלה שמישהו עושה 'עסק' סביבו, כל דבר היה משתיק ולא עושה עסק משום דבר.

"שווייג שווייג שווייג"

באחת השנים כשהייתי אצל רבינו הגראי"ל שטינמן זצוק"ל, נכנס יהודי ת"ח לשכנעו עד כמה חשוב לפרסם איזה דבר שיכול מאוד מאוד להועיל לכבוד התורה בכללות ולרבינו הגראי"ל בפרט, בנושא ציבורי מסוים. הלה הפציר ברבינו שוב ושוב וניסה כיוונים מכיוונים שונים. לאחר שרבינו התנגד לכך מספר פעמים, הרים לפתע את קולו ממרום גילו המופלג וזעק: "שווייג שווייג שווייג!" (לשתוק, לשתוק, לשתוק!)

זו המורשת שהנחילו ומנחילים לנו לדורות רבותינו זצוק"ל ויבלחט"א.

(מתוך 'במה')

מעשים מופלאים בגנות המחלוקת ובמעלת הרדיפה אחר השלום מרבן של ישראל מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, אותם סיפר יבלחט"א תלמידו הג"ר גדליה הוניגסברג שליט"א רב קהילת שונה הלכות בני ברק.

אמר לי הגאון רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א:

התבוננתי על אבי מורי (שליט"א), בורח ומתרחק שלא תהיה שום מתיחות עם אף אחד ושלא תהיה שום מריבה עם אף אחד. תמיד דאג רבינו גם אם מתעורר משהו הכי קטן, מיד להשתיק את הכל.

תמיד כשנכנסולומר לרבינו דבר מה וגם כאשר הרבנית ע"ה הייתה שואלת על דברים מסוימים של ויכוחים מה לעשות, רבינו כסדר תמיד השתיק ואמר: "לא להתערב", ומיד סידר הכל שלא יהיה שום רושם של מתיחות או מריבה חלילה.

"רק לשתוק!"

לפני עשרות רבות של שנים הייתה איזו רגישות בנושא מסוים שנגע לכבוד התורה. יהודי נכבד ונמרץ הגיע לרבינו והפציר: רבינו יתן לי רשות, אני יכול לטפל בזה ביד קשה וכל הסיפור מיד יסתים. רבינו הזדעק: "חלילה וחס! חלילה וחס! אתה לא תעשה מריבות בינינו, אתה לא תעשה שום דבר, רק לשתוק! רק לשתוק!"

מחאה על ביזוי תלמיד חכם

אירע סיפור עם תלמיד חכם שהיה בקשר טוב מאוד עם רבינו, ורבינו שמע ממנו מילת זלזול רח"ל על קדוש ישראל מרן הגרא"מ שך זצוק"ל. רבינו לא יכל לעצור בעד נפשו, לקח פתק וכתב: "לכבוד פלוני, חששתי מהגמרא בבבא מציעא פ"ד ע"ב כמה חמור מי ששומע זלזול בת"ח ואינו מוחה, והיות ואנחנו כבר מכירים את הרב שך מבחרותנו בישיבה בלומז'א שכל מעשיו לשם שמים, לכן ראייתי חובה להעיר על כך".

יותר 'חכמים'...

בפרשייה ציבורית שהיו מעורבים בה מרן הסטייפלער זצוק"ל ומרן הגרא"מ שך זצוק"ל, הגיע יהודי נכבד לרבינו והערה בפיו.

בפתקים האלה כתובות בקשות של יהודים רבים, שרוצים שתפילותיהם יובאו אל אבני הכותל. היונים, שנוטלות את הלחם, לוקחות איתן את הפתקים ועפות אל אבני הכותל. שם הן אוכלות את הלחם, ומשאירות את הפתקים על אבני הכותל

כותל הדמעות

תפילותיהם יובאו אל אבני הכותל. היונים, שנוטלות את הלחם, לוקחות איתן את הפתקים ועפות אל אבני הכותל. שם הן אוכלות את הלחם, ומשאירות את הפתקים על אבני הכותל."

ההסבר של אליהו הדהים את הנער, והוא קיבל את דבריו בתמימות. ואולם כעבור זמן החל הנער לפקפק בהיתכנות הדברים, שאכן הפתקים מגיעים אל הכותל. הוא לא תיאר עד כמה קרוב היום שבו יוכל לאמת את הדברים.

שנה לאחר מכן, בליל כ"ח באייר תשכ"ז, שהה גליס עם חבריו במטבח החשוך של ישיבת חרבון, שהיה ממוקם במרתף. מלחמת ששת הימים פרצה. הפגזות כבדות ניחתו על ירושלים.

גליס החליט לצאת מהמקלט וללכת להר הרצל, שם שהה אביו המגויס, שעסק בזיהוי וקבורת חללים מטעם הרבנות הצבאית. "באתי לעזור", אמר לאביו, שהופתע לראות את בנו.

ופתאום נשמעה קריאה אדירה. "הכותל בידינו! ירושלים משוחררת!", צהלו כולם. ההתרגשות שאפפה את כולם הייתה עצומה. באותו רגע עצרו החיילים ממלאכתם. פני כולם הופנו למקום אחד: הכותל המערבי.

ביום חמישי עלה גליס לג'יפ הצבאי הראשון שיצא מההר לעבר שער האריות. משם צעד ברגל אל הכותל. כנער ירושלמי, דור עשירי לתושבי העיר, חי גליס את סיפורי הכותל. סבו התגורר ברובע המוסלמי, מרחק חמש דקות הליכה מהכותל. והנה הוא זוכה בעצמו לראות את הכותל שאליו נכסף כל-כך. התרגשות עצומה מילאה אותו.

עם בואו אל הכותל העסיקה את גליס מחשבה אחת: היכן הפתקים של אליהו נענה? הוא מיהר אל הרחבה הצרה, וגילה כי הפתקים אכן הגיעו ליעדם.

גליס הנרגש אסף ערימה של פתקים ושמר אותם אצלו. כששב לירושלים, כבר ירד הלילה. הוא הלך אל ביתו של אליהו. "ראה, הנה הפתקים ששלחת לכותל!", קרא בהתרגשות.

"למה לקחת אותם משם?", הגיב אליהו בנימת תוכחה קלה. "השב אותם למקומם". לבסוף החליט אליהו להשיבם בעצמו. הוא צעד למעבר מנדלבאום, וביקש מהחיילים לעבור ליד הכותל ולהשיב לשם את הפתקים.

תחילה סירבו החיילים מחשש שייפגע מירי צלפים, ואולם אליהו לא ויתר ולבסוף שכנע את החיילים ללוותו לכותל, ושם החזיר את הפתקים למקומם.

(מפי הרב ישראל גליס - שיחת השבוע)

"תוכל לעשות לי טובה ולהתלוות אליי בהליכתו להר ציון?" הנער הצעיר שמח על ההזדמנות. לא בכל יום נקרית לפניו אפשרות לצאת לטיול הרפתקני. "לך אחריי", אמר לו האיש. "כשנגיע להר ציון עליך לצעוד בזהירות, שלא להיחשף לחיילים הירדנים".

השנה תשכ"ו (1966), בימים שבהם השליטה בירושלים הייתה חצויה בין ישראל לירדן. באותו זמן חי בירושלים יהודי פשוט, אליהו נענה שמו. בבעלותו היה קיוסק קטן, בפנינת הרחובות צפניה ויחזקאל. מנהג קבוע היה לו. בכל יום שלישי, כאשר החנויות בירושלים נסגרו מוקדם מהרגיל, היה סוגר את הקיוסק והולך להר ציון, שהיה בשליטת ישראל.

בהגיעו להר היה עולה לגג קברו של דוד המלך ומתפלל. זה היה המקום הקרוב ביותר לכותל המערבי. משם גם היה אפשר לראות את שתי השורות העליונות של אבני הכותל.

באחד מימי שלישי האלה באה ההצעה לנער ישראל גליס, שהיה אז בן 15. "אשמח מאוד להצטרף אליך", השיב גליס הצעיר.

"תחילה עלינו לעבור דרך ביתי", אמר אליהו. השניים יצאו לרחוב האמרכלים פינת יוסף בן-מתתיהו ששם התגורר. מהבית יצא אליהו ובידו סל גדול וריק. הוא החל בהליכה מהירה, וגליס בעקבותיו.

מכאן ואילך התנהגותו של אליהו עוררה יותר ויותר את תמיהתו של הנער. לאורך הדרך, שכלל הנראה תוכננה מראש, אסף אליהו מעל חומות האבן של הבתים שאריות לחם יבש, וקיבץ אותן אל תוך הסל הגדול שבידו.

כשהתקרבו השניים להר ציון הזכיר אליהו לגליס שעליו ללכת בזהירות. באותם אזורים יכלו החיילים הירדנים שעל חומות העיר העתיקה לפגוע בהם, ונדרשה שימת לב מיוחדת. כעבור כמה דקות הגיעו השניים בשלום לגג קברו של דוד המלך.

כאן הוציא אליהו את שאריות הלחם שאסף ושפך עליהן מעט מים. כעבור זמן מה החלו להופיע יונים, נטלו את חתיכות הלחם במקורן ועפו במהירות.

"אתה רואה מה קורה פה?", שאל אליהו את גליס. "בהחלט", השיב הנער בעליצות, "אני רואה יונים. נראה לי שגם ליד ביתך מצויות יונים. מדוע אתה סוחב סל להר ציון כדי להאכיל יונים?!"

שאלתו של גליס לא עשתה רושם על האיש. "התבונן וראה מה קורה פה", חידד. הנער התבונן וראה שליד חתיכות הלחם הניח אליהו פתקים קטנים.

"בפתקים האלה כתובות בקשות של יהודים רבים, שרוצים כי

הנהג לחץ על הבלמים ועצר בחריקה, ותוך רגעים ספורים הקיפו אותו כולם: 'משה, תיקח אותי'... הוא החליט לא להביט אחורה, ואמר: 'מי שיכול שייכנס'.. רק כשהרגיש שהאגוז מגרד את האספלט, הבין שלא רק שבעה אנשים נכנסו לשם..

דו"ח תנועה, בית משפט, ומקום בלב

ובסופו של דבר פטר אותו האדמו"ר מלפניו ואמר לו: "טוב, שה' יעזור ותצא מזה".

ביום שלישי הגיע מיודענו לבית משפט, השוטר כבר עמד שם כתובע, ומיד התחיל לומר לשופט: "כבוד השופט, תפסתי את האיש הזה במוצאי שבת האחרונה, כשברכב שלו, לא תאמין, חמישה עשר אנשים במקום שבעה!".

השופט ראה לפניו אדם דתי ומיד התחיל: "אני לא מבין, לא כתוב בתורה 'ונשמרתם לנפשותיכם'? איך עושים דבר כזה?" "אדוני השופט", מתנצל הנהג, "לא הסתכלתי אחורה, לא הייתי מסוגל לומר לאחד כן ולשני לא, ולא ידעתי כמה יש שם... אבל, השוטר הזה אומר שהיו שם חמישה עשר אנשים, אני מציע, אפוא, שנרד למטה ונראה אם נכנסים חמשה עשר אנשים לרכב שלי".

השופט הסכים והשלשה ירדו למטה והחלו לעצור אנשים בבקשה להכנס לרכב. נכנסו תשעה, ולא היה שייך להכניס אפילו סיכה נוספת...

קעת הרים השופט עיניים שואלות לשוטר: "איך יכול להיות שהיו שם חמישה עשר איש? הרי אין מקום ליותר מתשעה בדוחק איום!".

"במו עיני ראיתי", הצהיר השוטר, אבל השופט נותר מסופק, ולבסוף החליט שכנראה הגזים השוטר ופטר את הנהג מכל וכל. הנהג יצא שמח וטוב לב בזכאותו, ובמסדרון פגש בו השוטר. "יצאת זכאי", אמר לו, "אבל תסביר לי מה קרה כאן, הלא שנינו יודעים שכן היו שם חמישה עשר איש, איך באמת הם נכנסו לשם?".

"אדוני השוטר, פשוט וברור - אתה הבאת אנשים מן הרחוב, וכל אחד מהם רק רצה לצאת, ובשבילך הסכימו להכנס, במצב כזה לא נכנסים יותר מתשעה. כשאני הכנסתי כל אחד מהנוסעים רצה להכנס וכשרוצים - יכולים!".

הנה כי כן, כשאדם רוצה לעשות משהו, שום כח שבעולם אינו מונע בעדו מלעשות כן.

הסיפור שלפנינו מופיע בספר הנפלא 'ומתוך האור', מאוצרותיו של רבי שלמה לוונשטיין שליט"א, וכך סיפר: סיפר לי ידידי רבי אליעזר הגר מעשה נחמד, שגם אם לא התרחש במציאות, מכל מקום הוא טומן בחובו לקח אמיתי.

במוצאי שבת שבו התחילו לומר 'סליחות' לפי מנהג אשכנז, ביקשו חסידי גור הגרים בערד, לנסוע לירושלים לאמירת הסליחות עם האדמו"ר, ולשם כך שכרו אוטובוס מיוחד.

אחד האברכים, המחזיק ברשותו רכב בעל שבעה מקומות, נסע עם הרכב שלו לבד, ותוך כדי הנסיעה הבחין שהאוטובוס עומד בצד כשהוא 'מעלה עשן כלשהו' וכל החברים עומדים בחוץ.

בלי להסס הרבה לחץ על הבלמים ועצר לידם בחריקה, ותוך רגעים ספורים הקיפו אותו כולם: "משה, תיקח אותי..." כולם היו חברים שלו, והוא לא חש בנוח לבחור מי מהם יסע איתו, ומי דינו להשאר בחוץ, לכן אמר להם: "אני לא מסתכל אחורה ולא אומר מי כן ומי לא, מי שיכול - שייכנס..."

הוא באמת לא הביט אחורה בכלל, אבל כשהרגיש שהאגוז מגרד את האספלט, הבין שלא רק שבעה אנשים נכנסו לשם...

התחיל לנסוע כשהוא מתפלל לרבונו של עולם שכל השוטרם יהיו עוורים, אלמים וחרשים, אך התפילה לא התקבלה... עוד רגע ושוטר עוצר אותו ומבקש ממנו לרוקן את הרכב. הוא פתח את הדלת ולתדהמתו יצאו משם חמשה עשר אנשים...

השוטר הנדהם התחיל לצעוק עליו, בו במקום שלל את רשיונו והודיע לו כי בעוד שלושה ימים הוא מוזמן לבית משפט.

אבל וחפוי ראש התגלגל האיש עד לירושלים, ומיד לאחר הסליחות ניגש לגבאי ואמר לו: "בדרך לכאן הסתבכתי קשות עם המשטרה, אני מוכרח להיכנס לרבי".

כששמע הגבאי במה מדובר, החל לצעוק עליו מה ראה לשטות זו, "אתה צודק", הסכים הנהג לכל מילה, "אבל תן לי להכנס לבקש ברכה".

הוא נכנס אל הקודש פנימה, ו'זכה' למנת גערות חמה פי כמה מהרבי בעצמו:

הוא עמד שם כנוע וקיבל את כל מה שמגיע לו ביושר רב,

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

איזו זכות לימד ה'קדושת יו"ט' על מי שהשליך אבן לביתו?

גיטין דף נד

ולא נחשדו

טלטל אותה מיד ליד וקרא בזעם: כמה גדולה אבן זו, שיש בה כדי לסכן חיי אדם, וכמה רעים אנשים אלה שהשליכו אבן זו כלפי רבינו בכוונה תחילה. השתיק רבי יום טוב את הדובר, חס ושלום להטיל דופי ביהודים כשרים, לא נחשדו ישראל להטיל בבני אדם אבנים גדולות כאלו, אין זאת אלא שהאנשים בחוץ הטילו כלפינו אבנים קטנות, אלא שהאבנים החלו מריבות ביניהן וכל אחת אמרה: "אני אנוח על ראשו של הצדיק", ומתוך כך נעשו כל האבנים הקטנות אבן אחת גדולה.

(חכו ממתקים - חכמתא לחכימין)

הרה"ק דבי חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים בעל הקדושת יו"ט זצ"ל כשישב על כסא הרבנות בעיר סיגוט, סבל מאוד ממתנגדיו הרבים בקהילה. הללו לא היו מסתפקים בהטחת דברי עלבון כנגד הרב, אלא הגיעו גם לכדי מעשים רעים והיזקות כלפי ה'קדושת יו"ט'.

יום אחד היסב הרב בחדרו עם קבוצה מתלמידיו, והיה מסיח עמם בדברי תורה. לפתע הושלכה אבן גדולה לתוך הבית. שכמעט פגעה בראשו של הרב. הרים אחד מהנוכחים את האבן

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו' 'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מדוע אסור להרוס מבנה ישן של בית כנסת על מנת להקים מבנה חדש?

מבנה חלופי; אך אם הסכום הנדרש לרכישה נמצא ביד הגבאים, מותר. וכן כששכרו מקום שישמש כבית כנסת, אסור לעזובו טרם שישכרו מקום חלופי. (וראה עוד תקציר למחר, בנוגע להיתר הריסת מבנה של בית כנסת).

[שו"ע קנב, א, משנ"ב ד, ה ו; ב"מ דרשו, 7]

אסור להרוס מבנה של בית כנסת אף על מנת להקים מבנה חדש תחתיו, מחשש שמא יתרשלו ולא יבנוהו. ואף אם כבר החלו בהקמת המבנה החדש - אסור להרוס את המבנה הישן עד להשלמתו. כמו כן, אסור למכור מבנה של בית כנסת לפני שנרכש

האם מותר להרוס מבנה ישן של בית כנסת אשכנזי כאשר קיים בסמוך בית כנסת ספרדי?

כנסת נוסף המכיל ברווח את כל המתפללים - מותר להרוס את הישן לאלתר; אך אם בית הכנסת הנוסף משתייך לעדה שונה מזו של בית הכנסת המיועד להריסה, או שהוא רחוק ממנו - יתכן שאסור.

[משנ"ב קנב, ה, וביה"ל א, ד"ה שלא; ב"מ דרשו, 6-7]

האיסור האמור, להרוס מבנה של בית כנסת לפני הקמת מבנה חדש, הוא אף כשקיים מקום חלופי (שאינו בית כנסת) לתפילת הציבור, כגון אולם אירועים שהושאל לצורך הענין. ויש שכתב שאם שכרו מקום שישמש כבית כנסת עד להקמת מבנה חדש - מותר להרוס את הישן לאלתר. כמו כן, אם קיים במקום בית

נדרשת הרחבה לבית הכנסת - באיזה אופן מותר לעשות זאת?

הישן. ובמקרה שלא ניתן לבצע את ההרחבה באופן זה, ובית הכנסת צר מהכיל את כל המתפללים, יתכן שמותר להרוס את הקיר הקיים לפני בניית קירות ההרחבה.

[שו"ע קנב, א, משנ"ב ח, וביה"ל ד"ה דינא]

כשם שאסור להרוס את כל מבנה בית הכנסת עד להקמת מבנה אחר, כך אסור להרוס אפילו קיר אחד לפני בניית קיר חלופי; ולפיכך, במקרה שנדרשת הרחבה למבנה בית הכנסת, יש לבנות תחילה את קירות שטח ההרחבה מעבר לקיר הקיים, ולאחר מכן להרוס את הקיר בנקודת החיבור של ההרחבה למבנה

* בית הכנסת שהתנו בשעת בנייתו שיהיה מותר להשתמש בו לצורכי חול - נחלקו הפוסקים אם מותר לאכול ולשתות בו בשעה שהוא בנוי.
* מבנה המשמש לתפילה וללימוד תורה, אשר התנו בשעת בנייתו שלא תחול עליו קדושת בית הכנסת ובית המדרש - מותר להשתמש בו לכתחילה לדברי חול, ואף בשעה שהוא בנוי.
* מותר להסב דירה בבנין מגורים לבית כנסת, אף שבקומה שמעליה יש דירה שבה בית הכסא, אמבטיה וחדרי שינה; ובהתאם, מותר לדור מעליה כרגיל. ויש מחמירים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

על איזו ברכה אסור לענות 'אמן'?

לכתחילה יש להקפיד לשמוע לפחות את סוף הברכה - ובלאו הכי מצוה להקשיב לכל ברכות החזרה מתחילתן ועד סופן - אך בדיעבד יענה אמן אף אם לא שמע את כלל את הברכה; ולדעת הרמ"א, צריך שידע על איזו ברכה עונה.
[שו"ע קכד, ח, משנ"ב לא ו'לג, וביה"ל ד"ה וזה; וראה עוד בשו"ע שם, ובביה"ל שם]

ברכה שאדם מחויב בה - אסרו חכמים לענות עליה 'אמן' אלא אם שמעה באופן שניתן לצאת בו ידי חובה. והברכות שבחזרת הש"ץ אינן נחשבות כברכות שכל המתפללים מחויבים בהן, מאחר וכבר התפללו בלחש; אך יש אומרים שכיון שתיקנו חכמים שהש"ץ יחזור על התפילה אף כשכולם התפללו בלחש, נחשבות ברכות החזרה כברכות שמחויבים בהן כל המתפללים, ועל כן

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666